

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 22.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
29. MAJA (MAYO) 1958

Alžir in Francija

Po drugi svetovni vojni se je z velikim pospeškom začel proces razpadanja kolonialnih imperijev, ki so si jih ustvarile tekom stoletij Anglija, Francija, Nizozemska. Kolonialni narodi teh držav so v drugi svetovni vojni doprinesli svoj krvavi obolus za zmago nad nacističnimi in fašističnimi silami osi Rim-Berlin-Tokio, za kar jim je moral Zapad že med vojno zagotoviti samostojnost in neodvisnost, ko se vojna konča.

Anglija in Nizozemska sta se najhitreje začeli prilagati novim razmeram. Anglija je že l. 1946, komaj leto dni po koncu vojne, izgubila mandat nad Jordanijo, ki je postala kraljevina. Proces se je nadaljeval, tako da so po vrsti dobivale samostojnost, bodisi popolnoma neodvisne ali pa v sklopu dominionskega imperija britanske krone l. 1947 Pakistan, l. 1948 Cejlon, Burma, Izrael, l. 1950 Indija, l. 1954 cona suškega prekopa. Nizozemska je morala dopustiti neodvisnost Indonezije l. 1949.

Francija se je znašla v podobnem položaju s svojimi kolonijami v Afriki. Ker so ravno nene kolonije v severni Afriki ob priliki nacističnega vdora v Francijo in preko nje v severno Afriko doprinašale velike vojaške žrtve, so takoj po koncu vojne, t. j. l. 1946, Maroko, Alžir in Tunis v Parizu sprožile vprašanje samostojnosti. Francija je bila pripravljena in je tudi dala samostojnost svojima protektoratom Maroku in Tunisu l. 1946, medtem ko je Alžir, ki ga Pariz smatra za francosko državno ozemlje, istega leta samo razdelila v tri upravna področja: Alžir, Oran in Constantine.

Alžir se je tako znašel sredi med dvema državama, Marokom in Tunisom, ki sta sicer ostali največ gospodarsko povezani s Francijo, mogli pa sta, in to svobodno sta takoj izbrabili, neodvisno od Pariza sklepate trgovske in politične pogodbe z drugimi državami. Za Alžir v Saharski puščavi pa je medtem Francija odkrila bogate petrolejske vrelce, ki so obenem s francoskim nacionalnim čutom oklenili Alžir v okove Pariza. Čež alžirsko ozemlje je namreč najkrajša pot za petrolejske vode iz Sahare do Sredozemske obale.

V takih okoliščinah se je začelo v Alžiru gibanje za osamosvojitve. Pojavila se je najprej alžirska OF, pod vodstvom komunistov, kakor kjer koli drugje na svetu v podobnem položaju. Vstala je organizacija nacionalističnih Alžircev, ki si je tudi postavila za cilj osamosvojitve Alžira. Ti dve sili, obe protifrancoski, se spopadala med seboj in nastopata proti francoskemu "okupatorju". Tretja sila, ki je nastopila v obrambo Pariza, so francoski koloni in del muslimanskih Alžircev, ki hočejo ostati še naprej pod francosko zastavo. Od 13. maja t. l. pa se je v Alžiru dvignila še četrta sila, francoska vojska, ki se že tri leta trudi uničiti prvi dve skupini, s pomočjo kolonov in lojalnih Alžircev, ki pa si je danes nadela program postaviti De Gaulle-a v Pariz.

Iz Egipta, Tunisa in Maroka prihaja neprestana pomoč alžirskim upornikom prvih dveh skupin. Skozi Egipt prihaja ta pomoč v propagandni in materialni obliki tudi iz Moskve. Zahrbne gverilske akcije so prisilile Francijo, da je tekom časa prepeljala v Alžir nad 400.000 svojih vojakov, ki jih je potegnila tudi s področij, na katerih bi jih morala vzdrževati kot članica NATO. Zato je francoski obrambni del NATO silno šibek, triletnemu krvavenju francoske vojske v Alžiru pa ni videti konca.

Alžir zavzema 2.196.000 km² severnoafriškega prostora ob Sredozemlju. Severni del je razdeljen v tri upravna področja Alžir (2.800.000 preb.), Oran (2.020.000 preb.) in Constantine (3.130.000 preb.) Južna področja Alžira so Ain-Sefra, Ghardaia, Touggourt in saharske oaze, ki štejejo skupaj ok. 1.000.000 prebivalcev. Dve verigi gorovja Atlas (do viš. 2100 m) delita Alžir od Sahare. Največja mesta so: Alžir (350.000 preb.), Bone (115.000 preb.), Constantine (125.000 preb.) in Oran (275.000 preb.).

Francoska vojska v Alžiru vodi ogorčeno borbo z uporniki in črpa iz Fran-

Francija pred važnimi odločitvami

Po tiskovni konferenci, na kateri je De Gaulle objavil, da je pripravljen prevzeti oblast v svoje roke, če mu narod naloži to nalogo, in po kateri se je vrnil iz Pariza v svojo rezidenco, se je položaj v Franciji za trenutek izboljšal za ustavno vlado Pflimlina. Vsa Francija je pričakovala, da bo De Gaulle izdal nekak poziv na vojaški udar, ki bi mogel Francijo čez noč spremeniti v pozorišče državljanske vojne. De Gaulle-jeva izjava pa je bila v resnici zelo previdna ter so ugotovili, da je vsebovala fraze, ki jih je bil uporabil v svojem neobjavljenem dnevnem ukazu vojski bivši vrhovni poveljnik gral. Ely, kateri je skupno z maršalom Juinom vnaprej opozoril De Gaulle-a naj se previdno izraža.

Pflimlin je takoj po De Gaulle-jevi izjavi v parlamentu zahteval nova pooblastila za akcije doma in v Alžiru ter jih je dobil z ogromno večino 475 proti 100. Zanj so tudi tokrat glasovali komunisti, kar je povzročilo vzklike ogorčenja med skrajnimi desničarskimi poslanci, t. j. gaulisti, poujadisti in drugimi. Pflimlin je v odgovor zavrnil komunistične glasove z izjavo, da jih ne potrebuje za svojo akcijo.

Medtem je položaj v Alžiru ostal še vedno nejasen. Vrhovni poveljnik Alžira gral. Raoul Salan je s svojimi dejanji in izjavami ostajal na sredi poti med pariško vlado in vojaškimi uporniki pod vodstvom grala. Massu-a, Soustelle-a in drugih. Pflimlin je potrdil Sa'ana na njegovem položaju, Salan je potrdil Massu-a in Soustelle-a kot vodji alžirskega varnostnega odbora, Massu in Soustelle sta dobila vso zaslobo od De Gaulle-a, kateri je zopet previdno nastopil za ustavno spremembo v Parizu, ne da bi spravil v nevarnost trdnost Pflimlinove vlade. Tako je evropska Francija ostala trdno v rokah civilne in skoro vojaške kontrole pariške vlade, Francozi v Alžiru pa so se znašli v uporu proti Parizu in sredi triletnih borbe proti alžirskim upornikom, ki se tudi borijo proti pariški nadoblasti.

Pflimlin je medtem pripravil ustaliven politični program za Francijo, ki sestoji iz štirih točk: 1) parlamentarni sistem podoben onemu v Zahodni Nemčiji, po katerem mora opozicija pristati že vnaprej na novega predsednika in program, predno vrže prejšnjega iz vlade; 2) krajše in boljše organizirane parlamentarne seje, da bi imeli ministri več časa za svoje resorne posle; 3) sistem, po katerem bi parlament dal vladi v gotovih slučajih možnost odločanja v zadevah, ki zahtevajo podrobnega študija, brez vsakokratnega glasovanja v parlamentu; 4) omogočiti vladi možnost razpustitve parlamenta in oklepnih volitev, kadar bi vlada ugotovila, da z dosedanjjo sestavo parlamenta ne more resno naprejš.

Po objavi tega programa je Pflimlin poslal v Alžir na posvete s Salanom novega vrhovnega poveljnika francoske vojske grala Lorilla. Ta se je vrnil iz Alžira dejansko praznih rok. Ugotovil je, da je tam položaj trdno v rokah Salana in Varnostnega odbora, da pa je tamkajšnja vojska odločena spraviti De Gaulle-a na oblast v Parizu. Lalan, Soustelle in Massu so organizirali velika zborovanja proti Pflimlinovi vladi v

Parizu in za De Gaulle-a. Prepotovali so mesta Oran, Alžir, Bon in Constantine, kjer so na bučnih zborovanjih proglašali svojo zahtevo po vrnitvi De Gaulle-a v Pariz.

Položaj se je nato v Alžiru še toliko bolj zaostрил, ko je gral. Mussu s Salanovim pristankom objavil ustanovitev Varnostnega odbora, v katerega je vključil tudi alžirskega domačina šerifa Sid Cara, bivšega državnega tajnika za Alžir v prejšnjih pariških vladah. Varnostni odbor se je preimenoval v Vsealžirski odbor za javno varnost, s čimer je bila dejansko proglašena uporniška vlada v Alžiru. Ta je združila francoske kolone in alžirske muslimane v 10 milijonsko skupnost, kakor je nova uporniška vlada objavila v svojem nastopnem programu. Oglasil se je sedaj tudi Salan ter se je končno javno postavil na stran nove vlade in se izjavil za povratek De Gaulle-a na vlado v Pariz.

Upor iz Alžira se je polagoma pričel sedaj širiti tudi v evropsko Francijo. Prvi, ki so javno objavili svojo pripadnost De Gaulle-ju in nastopili proti pariški vladi, so bili Korzičani. Na tem sredozemskem otoku, komaj nekaj nad 100 km južno od Marseille, so oklicali ustanovitev svojega varnostnega odbora. Taki odbori so se nato v tajnosti začeli sestavljati tudi po Franciji sami, uporniška radijska postaja iz Alžira pa je začela tem odborom pošiljati tajna navodila za borbo proti pariški vladi. Francoska vojna mornarica, ki je po končanih manevrih v sklopu NATO pomorskih sil odplula v Valetto na Malti, je iznenada na ukaz svojega vrhovnega

PRIZADEVANJA ZA PONOVRNO DOSEGO ENOTNOSTI V KOMUNISTIČNEM SVETU

V Moskvi je bila nekajdnevna konferenca predsednikov članic varšavskega pakta, na kateri so predvsem razpravljali o gospodarskih problemih komunističnega sveta. Konferenca se je udeležila tudi rdeča Kitajska. Takoj po konferenci je Hruščev poslal Titu pismo, v katerem mu čestita za njegov 66. rojstni dan in trdi, da upa, da ideološke razlike med ZSSR in Jugoslavijo ne bodo vzrok za popoln razdor odnosov med obema državama. 24 ur po tem pismu je pa pekinška radijska postaja znova silovito napadla Tita zaradi njegovega stališča, ki ga hoče imeti v zboru komunističnih držav s svojim komunizmom.

Med tem je Tito svoj obisk na Polj-

skem odpovedal. Odpoved spravljajo v zvezo z dejstvom, da se je Gomulka spet postavil na stran Moskve in jo podprl v njenem ideološkem napadu na Titovo tolmačenje komunizma. Tega so obsodili tudi na skupnem sestanku predstavnikov vseh komunističnih dežel v Moskvi. Tito tja ni šel in tudi ni bil vabljen, pisal pa je Hruščevu, da se mu z ozirom na obstoječa ideološka nasprotja zdi najbolj primerno, da se ponovno osebnostno sestane. Prav tako je pisal Nehruju in Nasserju in jima razložil svoje stališče v odnosih do Moskve, poudarjajoč, da ga bosta onadva kot prava nevtralc edine mogla prav razumeti in njegovo stališče v svetu tudi pravilno tolmačiti.

IZ TEDNA V TEDEN

Čangkaškova Kitajska je opozorila indonezijsko vlado, da bo sleheren prihod kitajskih prostovoljcev, ki jih Mao-cetung namerava poslati na pomoč v boj proti indonezijskim nacionalnim upornikom, smatrala za "dejanje, ki ogroža varnost Formoze" in da si zato pridržuje vse pravice do primernih ukrepov, ki bodo varovali interese nacionalne Kitajske.

V USA so objavili, da imajo že dolga leta pripravljeno tajno strateško vojsko, ki je izvežbana za hitre akcije na kateri koli točki na svetu. Ta vojska šteje nekaj nad 125.000 mož, ki morejo uporabljati vsake vrste orožje, od bajoneta do atomskih bomb.

V zapadnih prestolnicah, zlasti v USA, so že pripravljali načrte za spremembo politične, gospodarske in vojaške taktike, če in kadar bo morala Francija izpasti iz političnega, gospodarskega in vojaškega obrambnega sistema Zapada. Težka operacija, katere posledice je Zapad mogel samo z največjo zaskrbljenostjo predvidevati

V tak položaj je iz Alžira odjeknilo, da se je tamkajšnja francoska vojska strnila in danes, komaj štirinajst dni po proglašitvi vojaškega udara v severni Afriki, postaja jasno, da se je tam začel vojaški upor proti četrti republiki, proti njeni ustavi, proti porazni nestalnosti vlad in proti komunistični nevarnosti, ki je našla v razrivani Franciji rodovitna tla. Položaj se bliža svojemu kritičnemu vrhuncu in v Alžiru in v Franciji. Razvoj pa ne bo velepomemben samo za Francijo, ampak za vso Evropo.

poveljnika admirala Philippe-a Aubouneau-a odplula v neznan smer. Pred odhodom je imel admiral Aubouneau sestanek z vrhovnim poveljnikom NATO gralom Norstadtom.

Francoski notranji minister Jules Moch pa je iz Pariza poslal v južno Francijo in zlasti v Marseille, Toulon, Frejus in Nico udarniške policijske oddelke, da bi preprečil morebitne neredne na francoski rivieri. Istočasno je pariška vlada odredila cenzuro vseh časopisnih poročil znotraj Francije. Tuji časnikarji smejo še naprej pošiljati svoja poročila iz Francije. Poleg komunistične delavske organizacije sta sedaj tudi drugi dve najmočnejši delavski organizaciji, socialistična "Curriere" in katoliška CFTC, pozvali svoje člane na pripravljenost za obrambo proti "politični zaroti, ki grozi demokratskim svoboščinam".

Položaj v Franciji se je v torek zaostрил. De Gaulle je imel razgovore s predstavnikom Pflimlinove vlade in s predsednikom republike. V parlamentu je bilo glasovanje o spremembi ustave v tem smislu, da bi vlada dobila trdnješo osnovo za delo in stalnost. Pred glasovanjem pa so trije ministri neodvisne skupine poslancev odstopili. Za spremembo ustave je glasovalo 408 poslancev, proti 164. Ker je predsednik Pflimlin odklonil podporo komunističnih glasov, je smatral, da mu parlament v teh težkih dneh ni dal zadostne podpore. Napotil se je k predsedniku Coty-ju in mu podal ostavko vlade. Predsednik je začel takoj konzultacije za sestavo nove vlade.

De Gaulle je pa izjavil, da je začel priprave za sestavo vlade. To je storil že pred odstopom Pflimlina.

CON PATRIOTICO FERVOR CELEBROSE LA FIESTA DE LA INDEPENDENCIA

El 148º aniversario de la proclamación de la independencia Argentina celebróse el día 25 de Mayo en todo el país con gran fervor patriótico.

En esta ocasión saludaron al presidente de la Nación doctor Arturo Frondizi en la Casa de Gobierno administrador de la Arquidiócesis de Buenos Aires doctor Fermín Lafitte, los ministros del Poder Ejecutivo y de la Corte Suprema, el vicepresidente de la República doctor Alejandro Gómez, los legisladores, los representantes de los partidos políticos, y los oficiales superiores de las fuerzas armadas.

Alrededor de las 11.30 el presidente de la Nación doctor Arturo Frondizi y sus acompañantes se dirigieron desde la Casa de Gobierno hacia la Catedral Metropolitana. En este momento saludó al presidente una salva de 21 cañonazos. A su llegada a la iglesia matriz el jefe del Estado fué recibido por el Cabildo Metropolitano en compañía de quienes se dirigió a su reclinatorio entre una doble fila de granaderos a caballo que presentaban armas.

Oficio religioso con solemne Te Deum tenía a su cargo administrador apostólico de la Arquidiócesis monseñor Fermín Lafitte. Finalizada la ceremonia el presidente abandonó el recinto y ya en la calle fué objeto de calurosas expresiones de simpatía por parte del numeroso público.

Por la tarde en el Teatro Colón se celebró la fiesta patria con una función de gala. Además se recordaron en esa oportunidad dos otras fechas: el 50º aniversario de la inauguración del primer coliseo y el centenario del nacimiento de Giacomo Puccini. Después del Himno nacional se dió la ópera Turandot de Puccini.

También en el Teatro Colón el presidente de la Nación doctor Arturo Frondizi fué calurosamente saludado por numerosas autoridades nacionales y cuerpo diplomático.

Z GLOBOKIM RODOLJUBJEM JE ARGENTINA PROSLAVILA PRAZNIK SVOJE NEODVISNOSTI

V nedeljo 25. maja so po vsej republiki proslavljali z globokim rodoljubjem 148. obletnico proglavitve argentinske neodvisnosti.

Ob tej priložnosti so sporočili pozdrave predsedniku republike apostolski administrator buenosaireske nadškofije Msgr. dr. Fermín Lafitte, vsi ministri zvezne vlade in Vrhovnega sodišča, poslanci ter senatorji, predstavniki političnih strank in višji častniki oboroženih sil.

V spremstvu teh odličnih osebnosti se je predsednik napotil okoli pol dvanajste ure peš iz vladne palače proti katedrali. Topništvo mu je v pozdrav oddalo 21 strelcev, ljudstvo ga je pa med potjo navdušeno pozdravljalo. V katedrali so predsednika republike sprejeli in pozdravili člani stolnega kapitlja ter ga povdli na njegovo častno mesto med dvema vrstama San Martinovih konjenikov z orožjem.

Molitve za domovino in slovesni Te Deum je opravil Msgr. Fermín Lafitte. Po končanem cerkvenem opravilu je ljudstvo predsednika dr. Frondizija na ulici znova navdušeno pozdravljalo.

V proslavo praznika argentinske neodvisnosti je bila v nedeljo zvečer v gledališču Colon slavnostna predstava. Razen tega so se tudi še spominjali dveh drugih obletic: 50 letnice, odkar so odprli gledališče Colon in 100 letnico Puccinijevega rojstva. Zato so tudi dali njegovo opero Turandot.

Tudi v gledališču Colon so odlične civilne, cerkvene in vojaške osebnosti ter člani diplomatskega zbora toplo pozdravili predsednika dr. Frondizija ob njegovi prihodu ter odhodu.

vrnila poziv sovjetske KP za skupno nastopanje obeh strank v zadevah delavskih in političnih problemov današnjega sveta. Laboristi so odgovorili, da sovjetska KP pomeni sovjetsko vlado in da z vlado oni kot stranka ne morejo sodelovati.

Britanska laboristična stranka je za-

KNJIGA O SLOVENIJI IN SLOVENCIH

Društvo Slovencev v Buenos Airesu namerava svojo desetletnico proslaviti na ta način, da bo izdalo in založilo knjigo v španskem jeziku, ki bo vsemu špansko govorečemu svetu prikazala v pravi luči slovensko domovino ter slovenski narod in njegove probleme. Knjigo sestavlja naš znani zgodovinar g. Marjan Marolt, ki je večino gradiva že zbral in uredil.

Mislimo, da ni nikogar, ki ne bi bil prepričan, da je taka informativna knjiga o Slovencih zelo potrebna. Okoli 120 milijonov oseb govori španski jezik in prav je, da nas ta svet dobro pozna. Vpliv latinske Amerike in Španije je vedno večji in med temi prebivalci živi mnogo Slovencev. Tudi na mednarodnih forumih imajo latinski Amerikanci in Španci vedno večjo besedo. Ker je medtem v USA že izšla knjiga o Slovencih v angleškem jeziku, kar je gotovo silno važno za nas Slovence, bo skupaj s špansko knjigo velik del sveta spoznal Slovenijo in Slovence.

Kaj bo vsebovala knjiga? Opis slovenske zemlje, ki ga bodo krasile številne slike; kratek in zgoščen popis slovenske zgodovine, oris slovenske kulture, gospodarstva, politike, socialnega položaja Slovencev i. t. d. Pripisana bo tudi druga svetovna vojna in komunistična revolucija.

To knjigo namerava Društvo Slovencev tiskati v visoki nakladi in jo potem — deloma brezplačno — razdeliti. Pokloniti jo namerava vsem državnim poglavarjem, visokim cerkvenim dostojanstvenikom, vodilnim politikom, znanim kulturnim delavcem, uredništvom velikih časopisov, vsem univerzam in državnim knjižnicam v južni in srednji Ameriki ter po drugih državah, kjer se govori špansko. Nekaj izvodov pa — tako upa Društvo Slovencev — bo mogoče tudi prodati.

Natisk je prepotrebno knjige, ki naj nas dostojno predstavi svetu, in brezplačna razdelitev velikega števila knjig, predstavlja za Društvo Slovencev tako breme, da ga bo zmoglo le ob izdatni pomoči vseh Slovencev, zlasti premožnejših. Zato bo prosilo Društvo Slovencev vse rojake, da z mecenskimi darovi podprejo tako važno delo.

Odbor Društva Slovencev

ZADNJA POROČILA

Severnoameriška mornarica je izstrelila v vsemirje novo raketo Vanguard z umetnim satelitom.

Brazilska vojna mornarica je ugotovila 26. maja navzočnost tuje podmornice v bližini pristanišča Rio de Janeiro. Ravnatelj politične policije je izjavil, da se nahajajo sovjetske podmornice v bližini otoka Fernando de Noronha, na katerem imajo USA bazo za kontroliranje vodenih raketnih izstrelkov.

V Marlieux v Franciji je v samostanu M. B. de Dombes umrl dne 7. aprila t. l. slovenski cistercijanec p. Herman Vodenik.

Pri nedeljskih volitvah v Italiji so znova zmagali krščanski demokratje, vendar niso dosegli absolutne večine. Pri volitvah za senat so dobili 10.757.056 glasov, komunisti 5.694.815, Nenijski socialisti pa 3.683.845. Novi italijanski senat je po volitvah sestavljen takole: krščanski demokratje 122 senatorjev, ko-

Blagoslovitev Baragovega misijonišča

Lani za veliko noč je škof dr. Gregorij Rožman blagoslovil temeljna kamna Baragovega misijonišča in cerkve Marije Kraljice v Slovenski vasi v Lanusu. Komaj dobro leto je tega, pa so slovenski lazaristi že povabili rojake na blagoslovitev misijonišča, ki že stoji in služi svojemu namenu, čeprav še manjka mnogo podrobnih del. Zidovi nove cerkve se tudi že visoko dvigajo. Kdor večkrat obiše Lanuščane, je mogel slediti naglemu delu pri gradnji, vsi ostali redkejši gostje pa so obstrmeli: Skoraj da niso pričakovali, da bosta obe novi zgradbi tako veliki in prostorni. Cerkevno ogrodje že sedaj daje slutiti o različnosti te prve slovenske cerkve v Argentini, sezidane po načrtih g. H. Gorazda z delom slovenskih podjetnikov.

Blagoslovitev Baragovega misijonišča so obenem združili še z žegnanjem, — praznik zavetnice nove cerkve je 31. maja — in ob tej priliki so povabili rojake na celodnevno praznovanje obeh dogodkov. Rojaki od blizu in daleč so se povabili rade volje odzvali in v lepem številu prihiteli v Slovensko vas. Lanuščani pa so tudi poskrbeli, da so gostje mogli čim udobneje priti do naselja in so v ta namen najeli poseben avtobus, ki je vozil iz postaje v naselje.

Za slovesnosti so se Lanuščani pridno pripravljali in so člani temošnjih družtev ves teden sodelovali pri potrebnih delih za zunanjo okrasitev. Pred misijoniščem in cerkvenimi zidovi so postavili mlaje s slovenskimi, argentinskimi in papeškimi zastavami. Prav tako sta vihrali državna in slovenska zastava na najvišjih ogrojdih bodoče cerkve. Notranje stene cerkve, kjer sta bili dopolne dve maši, so bile prav tako okrašene z vencji. V apsidah sta oltarjem, na katerem je kraljevala Marija Kraljica, so prav tako visele zastave in pa križ ter napis Ave Maria, oba narejena iz venca. Na mostu, kjer bo prehod iz misijonišča na kor pa je zrl na rojake Baraga, delo kiparja g. Ahčina. Za misijoniščem in pa tudi v sobah so postavili mize, da so po cerkvenih opravilih obiskovalci mogli malo posedeti, se pokrepčati in kramljati. Gospodinje, so se seveda — kot se spodobi za "farno" žegnanje — pripravile obilo dobrot, tudi potic in krofov ni manjkalo. Kuhinja v pritličju misijonišča je odlično prispevala, da so gostje laže pričakali popoldanski del slovesnosti, kajti vreme je bilo zelo lepo, toda mrzlo.

Slovesnosti so se začele ob 9.30 s prvo mašo na prostem ki jo je opravil vizitator č. g. R. Conforti. Pel pa je slovenske in argentinske cerkvene pesni domači pevski zbor pod vodstvom g. M. Špacapana. Pri tej maši so bili predvsem domačini, kajti gospodinje so morale pripraviti doma za pogostitev znancev, ki take prilike porabijo tudi za obiske. Možje, fantje in dekleta pa so morali pomagati pri raznih pripravah,

komunisti 60, Nenijski socialisti 36, nacionalni monarhisti 2, ljudski monarhisti 5, neofašisti 8, socialdemokratje 5, liberalci 4, Južnotirolci 2 in neodvisna levčarja 2. Razen tega števila je v senatu še 6 dosmrtnih senatorjev.

Pri volitvah za poslansko zbornico so pa krščanski demokratje dobili 12.119.077 glasov, komunisti 7.433.337, Nenijski socialisti pa 4.087.350.

ki jih ob takih prilikah ni malo.

Po tej maši so že pričeli prihajati v večjem številu rojaki. Že so se zbrali člani pevskega zbora Gallus, ki so imeli precej deleža na lepem uspehu slovesnosti. Pa tudi zastopniki raznih slovenskih društev so pršli čestitat slovenskim lazaristom k uspešnemu delu: Tako sta Društvo Slovencev zastopala podpredsednik g. dr. J. Savelli, ki je tudi dirigent Gallusa, in g. R. Smersu, Slovenski semeniščec v Adrogué-ju rektor g. dr. F. Gnidevec in g. dr. F. Zakelj, Naš Dom v S. Justo g. F. Zakrajšek, SKAS predsednik g. I. Prijatelj, Družabno pravdo g. M. Jan, Svobodno Slovenijo g. S. Batagelj. Kmalu nato je g. vizitator ob asistenci direktorja g. A. Oreharja in g. J. Jana blagoslovil novo misijonišče. Ob tej priliki je zbor Gallus zapel dve pesni, g. vizitator pa je imel kratek govor, v katerem je dejal, naj bo novo misijonišče luč resnice ne samo S'ovenski vasi, ampak naj širi misijonsko misel po vsem svetu. Zatem se je vikar g. Petek zahvalil v kasteljansčini g. vizitatorju nato pa še Slovincem povedal nekaj misli o namenih in bodočem delu Baragovega misijonišča, ki naj bi postalo vreden naslednik misijonišča v Grobljah.

Pri drugi maši, ki jo je opravil direktor g. A. Orehar, je v pridigi navezal svoje spomine na prvo službeno mesto in na Groblje, ki je spadalo v mengeško faro, kjer je kaplanoval in na delo, ki

BRALI SMO...

CELJSKA MOHORJEVA POD KOMUNISTIČNIM NASILJEM

V Svobodni Sloveniji smo že poročali, kako komunisti doma z vsemi sredstvi podpirajo svoje založbe, ki izdajajo zlasti taka dela, s katerimi bi radi razširili marksistično ideologijo tudi med ljudske množice. Kakor marsikateri drugi načrti, se jim tudi ti doslej niso posrežili. Ka ti pri vsem zastopljanju in nagajanju ter pri vseh ovirah ima celjska Mohorjeva od vseh slovenskih založb največ udov. Letošnje knjige je namreč tiskala za 80.000 svojih članov. Tako visokega števila članov nima ne Prešernova, ne Cankarjeva založba.

S kako velikimi ovirami in težavami se združeno delo celjske Mohorjeve, nam pa pove ocenjevalec njenega letošnjega koledarja (††) v goriškem "Katoliškem glasu", ko pravi dobesedno:

"Najprej povejmo besedo o koledarju, ki je bil vedno pri Mohorjevi najznačilnejša knjiga. Prvo, kar pazljivega bračca zadene, je dejstvo, da je bil Koledar tiskan v Mariborski tiskarni. Torej Celjska Mohorjeva, največje in najstarejše slovensko knjižno podjetje, nima svoje tiskarne, temveč mora gostovati pri vseh močjih tiskarnah v Sloveniji. Tako je bila Trstenakova knjiga tiskana v Murski Soboti, Rebulova pa v Kopru. Režim torej ni vrnil Mohorjevi njene tiskarne in tudi ji ni vrnil svobode pri izbiri gradiva. To se najbolj pozna prav pri koledarju. Ko ga človek pregleduje in prebira, ima vtis, da so uredniki neprestano gledali na to, kaj smejo in česa ne smejo izbrati. Čudno n. pr. da letos, ko krščanski svet obhaja stoletnico lužških prikazovanj, ni v koledarju najmanj šega članka, novice, slike iz Lurda. Prav nič. Prav tako se bralec čudi, da ni v koledarju omenjen prav noben zastopnik cerkvene hierar-

ga bo moralo sedaj opravljati to novo slovensko misijonišče. Pri maši je pel pevski zbor Gallus. Po maši je še bilo darovanje za novo cerkev. S tem pa je bil končan popoldanski del sporeda. Rojaki so pridno posegli po toplem kosilu in pripravljениh dobrotah.

Popoldne se je ob treh pričel spored s koncertom Marijinih pesmi, ki jih je zapel zbor Gallus. Solistične dele so odpele R. Golob, gđc. N. Kristan in g. S. Lipušček. Koncert je lepo uspel. Navzoči so Gallusove pevce nagradili s toplim odobravanjem, zlasti pa še soliste. — Po koncertu so rojaki spet v prijetnem pogovoru pričakovali žrebanje dobikov vsezamejske loterije. G. L. Lenček je vodil žrebanje ob kontroli posebne komisije, listke pa sta vlekla mala Glinščin in Jemčeva. Po koncu žrebanja so se rojaki zbrali še k združnemu delu slovesnosti — k nočni procesiji z Najsvetejšim z bakami v rokah od kapele v Domu pa do nove cerkve. Nato pa so bile še pete litanije z blagoslovom.

S tem je bila celodnevna slovesnost zaključena. Rojaki so odšli na svoje domove, z željo, da bi čez leto dni se spet zbrali ob žegnanju, kjer bi slovenskim lazaristom in Lanuščanom lahko čestitali k novim uspehom. Uspešen zaključek vseh načrtov, ki jih imajo slovenski lazaristi, pa ni odvisen samo od njih, in niti ne od Slovenske vasi, ampak od sodelovanja vseh rojakov in to ne samo enkrat na leto ob žegnanju.

Nikjer ni omenjen kak slovenski škof, ne sv. oče, niti ne kak velik dogodek iz življenja Cerkve. Nič vsega tega. Zato pa je v koledarju na častnem mestu Titova slika in pa članek o Moši Pijadu. Ti dve lukni v koledarju nam povesta bolj kot še toliko besedi, kakšno je duhovno ozračje, v katerem rastejo bukve Mohorjeve družbe. Smejo biti narodne in poučne, več pa ne. Graditi v bralnih krščansko zavest, tega ne smejo; jih spominjati na Cerkev in njeno življenje, tudi to je prepovedano. Ljudje pa k ljubim tem vrzelim radi segajo po Mohorjevih knjigah, ker v njih vsaj ni onega grobega in neužitega materializma, ki so ga sicer prepolne vse knjige, ki izhajajo v Sloveniji. Zlasti pa so polne grdega naturalizma letošnje publikacije Prešernove družbe, ki je bila ustanovljena zato, da pobija Mohorjevo. Ljudje so spoznali vrednost Prešernove družbe in zato je letos število njenih udov znatno padlo, ono Mohorjevo pa narastlo in bi še bolj, ko bi smeli tiskati večje število knjig. Saj jih je letos zopet zmanjkalo.

Oprema koledarja je čedna, vsebina pa zelo encstranska, kot smo omenili. Še najlepši je članek Franceta Steleta o pokojnem mojstru Plečniku. Pisan je v velikim poznanem Plečnikovega življenja in njegove umetnosti, pa tudi z ljubeznijo do pokojnika. Članku je naravnost uvedne besede pisatelja Finžgar. Vendar se nam zdi, da izvenjajo v prazno, ko o vernem Plečniku ne zna povedati drugega, kot da je bil kot rožni cvet, ki nagiblje glavno in čaka, kako noreče usoda: "Pridi, dobi in najboljši". Ali Finžgar res misli, da je s to poganško prisposodobno počastil spomin vernega mojstra Plečnika?"

ARGENTINA

Prejšnji teden je tudi argentinska poslanska zbornica po dvanaesturni debati sprejela zakonski osnutek o splošni amnestiji. Razprava se je začela prejšnji teden v sredo popoldne ter je trajala vso noč do poldne ure v četrtek zjutraj. Prisostvoval ji je tudi notranji minister dr. Vitolo, ki je imel o zakonskem osnutku daljši ekspoze. V njem je med drugim navajal, da zakonska spredlog obsega vse politične in gremlialne prestopke od 6. septembra 1930 do 23. februarja 1958. Naglasil pa je, da zakon nima namena pomilostiti zločincev in mučiteljev polit. nasprotnikov.

Razprava o zakonskem predlogu je bilo na nekaterih mestih precej živahna. Živahnost so vnašali v debato opozicijski poslanci ljudske radikalne stranke. V zakonskem osnutku so grajali, da prepušča subjektivni presoji sodniku, ali je kak prestopok politične narave ali ne. Dalje so naglašali, da se amnestija nikakor ne sme nanašati na Perona in njegove sodelavce, ki iz inozemstva rujejo proti argentinski demokraciji. Poslanec Arraya je med drugim tudi zatrjeval, da bodo opozicijski poslanci branili dr. Frondizjevo ustavno vlado tudi s svojimi življenji, če bi to bilo potrebno. Toda, če bi se pojavila nevarnost vrnitve Perona v republiko, tedaj da bodo nastopili proti dr. Frondiziju. Po njegovem mnenju predstavlja Peronova vrnitev za republiko večjo nevarnost, kakor pa kaka vojaška ali civilna diktatura. Poslanec Perette je pa zatrjeval, da je prejšnja vlada osvobodilne revolucije napravila veliko, veliko napako, da je dovolila, da je Peron lahko odšel v inozemstvo, namesto, da bi ga postavila pred sodišče.

Končno je poslanska zbornica zakonski osnutek izglasovala. Da bi do glasovanja čimprej prišlo, je intransigentna radikalna večina veliko svojih napovedanih govornikov črtala.

Kakor hitro je poslanska zbornica sprejela zakonski osnutek o splošni amnestiji, ga je takoj podpisal predsednik republike dr. Frondizi. Zakon je bil nato tudi objavljen v Uradnem listu in je s tem stopil v veljavo.

Notranji minister dr. Vitolo je izjavil, da je v trenutku, ko je zakon o splošni amnestiji stopil v veljavo, zadobilo znova vse politične pravice 34.791 oseb, ki so jih izgubile zaradi svojega političnega eksponiranja v Peronovem režimu ter 6.500 oseb, ki so jih izgubile zaradi svojega udejstvovanja pod Peronovo vlado v raznih gremijih. Povedal je tudi, da je bilo ob končani osvobodilni revoluciji kakih 92.000 oseb, ki so bile omejene v izvajanju političnih in gremlialnih pravic. To število je že vlada osvobodilne revolucije sama znižala tako, da jih je do proglasitve zakona o splošni amnestiji ostalo še kakih 40.000.

Skupina argentinskih križark in rušilcev je na svojih vajah dne 21. maja t. l. ugotovila, da se v Novem zalivu blizu pristanišča Madryn nahaja v argentinskih teritorialnih vodah neka tuja podmornica. Poveljnik pomorskih vaj je odredil, da so v morskno globino izstrelili svarilno bombo, da bi tuji podmornici dali znak naj pride na površje. Ker podmornica tega ni storila, so z vojnih ladij izstrelili več ofenzivnih bomb. Kljub temu, da so ladje znova dobile zvočni stik s tujo podmornico, in jo tudi zasledovale je ista ostala še nadalje v argentinskih teritorialnih vodah in se ni pojavila na površju. Iskane podmornice se je nadaljevalo naslednji dan 22. maja. Vojne ladje so tudi tokrat izstrelile v morskno globino več granat. Po enem izmed takih napadov se je na morskem površju pojavilo olje, kar je znak, da se je podmornica ali potopila, ali pa je z navidezno potopitvijo hotela samo preslepiti preganjalec, da bi prenehali s svojimi napadi nanjo, da bi lahko zbežala. Od 22. maja o podmornici ni več sledu ter je do danes se niso našli. In tudi ne ugotovili, čegava je bila. Ameriške, angleške in čilske pomorske oblasti so objavile, da se nobena podmornica teh držav ni mudila v argentinskih teritorialnih vodah, komunistični list "La Hora" je pa že prvi dan trdil in to dela še kar naprej, da je podmornica bila ali ameriška ali pa angleška. Prvo poročilo o napadu argentinskih vojnih ladij na tujo podmornico v argent. teritorialnih vodah je časnikarjem dal predsednik dr. Frondizi kot vrhovni poveljnik oboroženih sil.

V Buenos Airesu je močna epidemija gripe. Povzročajo jo neustalno vreme. Prejšnji teden je bilo toplo in vlažno, nato pa je nastopil hud mraz ter se temperatura v jutranjih urah suče okoli 0 stopinj.

Raketa se je vrnila na zemljo nepoškodovana

Ko so Sovjeti sredi maja izstrelili Sputnika III, ki je s svojo težo 1327 kg že znaten satelit, je ta novost morda povzročila, da so mnogi prezrli nekaj dni kasneje lep ameriški uspeh.

Severno ameriška vojska je namreč 18. maja izstrelila 21 metrov dolgo raketo "Jupiter", ki naj bi v primeru vojne nosila atomske bombe do 3000 kilometrov daleč. Raketa "Jupiter" je bila tudi tista raketa, ki je na svoji konici nosila druge rakete, s katerimi je suhozemska vojska USA poslala na krožno pot okrog zemlje 1. in 3. ameriški satelit.

V nedeljo, 18. maja pa so ob 0.06, (po argentinskem času ob 2 ponoči in 6 minut) izstrelili na znanem raketnem strelišču na Cap Cañaveral raketo "Jupiter" takšno, kakršna bi se uporabljala v vojni. Njena stožčasta glava ali konica je imela prav tako obliko in težo, kakor če bi bila v njej spravljen atomski bomba. Mesto bombe so bili v glavi instrumenti, radijski oddajniki, padala, naprave za svetlobne signale, barve, ki naj bi obarvale morskovo vodo na veliki površini, in tudi kemična sredstva za odganjanje morskih psov. Po načrtu bi morala ta glava preleteti ka-

kih 2500 km nad zračnim morjem že po vseмирskem prostoru in nato nepoškodovana pasti v morje. Tehtala je 1350 kg. Zunanost stožca je bila oklopljena, vendar ne z jeklom, ampak s tajno snovjo, ki naj bi varovala raketo pred strašno vročino, ki bi nastala na njeni konici, ko bi raketno glava padla z velikanjsko naglico nazaj v zračne plasti in se bližala zemlji.

Ne samo odstrel rakete, tudi ves potek poleta se je v četrti posrečil in je bil kronan končno s tem, da so izstreljeno konico ne samo opazovali, kako je padla v morje, ampak jo tudi nepoškodovano potegnili iz vode. Stožčasta konica rakete je preletela vsega skupaj okrog 2500 kilometrov nad Južnim Atlantskim oceanom v popolnoma določeni smeri, v kateri so bile po morju zastavljene ladje, ki so zasledovale potek rakete s pomočjo radijskih signalov, katere je oddajala raketna glava. V bližini mesta, kjer naj bi raketa padla v morje, jo je pričakovala pomožna ladja za podmornice "Escape". Na tej so bili posebni opazovalci suhozemske vojske in mornarice, ki so tudi videli, kako je bela glava rakete treščila v morje.

To je tod kar mrgolelo morskih psov. Na ladji so bili da'je potapljaški specialisti in tehniki, ki so že nekaj minut po tem, ko je raketa padla v morje, dosegli raketo in jo spravili na ladjo. Glava rakete je imela namreč v sebi tudi napravo, ki ji ni dovoljevala, da bi se potopila v globino.

V čem je prav za prav uspeh tega raketnega poleta? Izstreliti danes raketo na stotine kilometrov visoko ni nobena umetnost. Toda ko pada raketa nazaj na zemljo, doseže v višini okrog 80 km nad zemljo prve redke zračne plasti. V tej višini nastajajo zvezdni utrinki, ki niso nič drugega kot drobni meteoriti, pada oči na zemljo vsaj s hitrostjo 11.200 m na sekundo. Zaradi te izredne hitrosti se že v teh redkih zračnih plasteh zaradi trenja z zrakom tako segreje, da začare in večinoma tudi zgore. Glava rakete "Jupiter" ni sicer dosegla te hitrosti, vendar je letela potem, ko je že padla z velike višine nazaj proti zračnemu morju, ki obdaja zemljo, s hitrostjo 15.000 km na uro. Ko je dosegla prve sledove ozračja nad zemljo, je torej imela hitrost 4166 metrov na sekundo! Ta hitrost bi zadoščala, da bi se konica rakete morala razžareti od vročine, nakar bi raketa morala nujno razpasti in se že v zraku popolnoma raz-

leteti. To velja za vsako raketo, ki leti tako daleč, še bolj seveda za tako imenovane interkontinentalne rakete. Sovjeti so sicer sporočili, da interkontinentalno raketo imajo. Sputniki s svojo težo dokazujejo, da jo res imajo. Istočasno pa Sputniki, ki ne zamorejo nepoškodovani priti nazaj na zemljo, molče dokazujejo, da ta problem pri Sovjetih še ni rešen. Sovjetska interkontinentalna raketa je sicer sposobna neštati atomsko bombo morda celo 6000 km daleč toda ta bomba nikdar ne bo dosegla zemlje, ampak se bo z raketno glavo vred razletela nekje pri 70 ali 60 kilometrih višine!

V ameriški raketni glavi, ki so jo potegnili iz morja, je potovala tudi že prva vseмирska pošta. V njej so našli nepoškodovani dve pismi. Prvo je bilo naslovljeno na prvega tajnika ameriškega vojnega ministrstva Wilburja Brickerja, drugo pa na šefa generalnega štaba suhozemske vojske generala Maxwella Taylorja. Poskusi z nezgorljivimi raketnimi g'avami se bodo še ponavljali in v kratkem nameravajo v taki glavi poslati na pot prvo živo bitje — opico — šimpanza. Upravičeno pričakujejo, da bo tudi šimpanz nepoškodovan preстал polet skozi vseмирski prostor in padel na zemljo, ali pravilneje — v morje.

Novice iz Slovenije

Katoliška Cerkev v Sloveniji

Po uradnih podatkih je bilo število kataličanov v Sloveniji po posameznih škofijah naslednje:

1) Lavantinska škofija, upravitelj dr. Maksimilijan Drževnik, naslovni škof — župnij 225, duhovnikov 356, vernikov 532.000.

2) Ljubljanska škofija, upravitelj Anton Vovk, naslovni škof, ki upravlja tudi slov. del reške in pazinske apost. administrature — župnij 276, duhovnikov 447, vernikov 506.000

3) Goriška in tržaška apost. administratura, sedež na Kapeli v Novi Gorici, upravitelj dr. Mihael Toroš — župnij 150, duhovnikov 100, vernikov 100.000

4) Poreško-Puljska škofija, sedež v Pazinu, slovenski del — župnij 51, duhovnikov 46, vernikov 74.000

5) Reška škofija, sedež na Reki, slovenski del — župnij 12, duhovnikov 20, vernikov 19.000.

Iz gornjih števil je razvidno, da skupno z matičnim ozemljem nekdanje Slovenije pod Jugoslavijo in z osvobojenim ozemljem manjka okrog pol milijona vernikov, kar bi se dalo razlagati tako, da že tolikšno število pri popisu prebivalstva ni hotelo navesti pod točko Vera svojega pripadništva h kat. Cerkvi. Številke pa tudi povedo, da v vseh župnijah na Primorskem odn. Goriškem manjka duhovnikov.

Železniško progo Maribor-Dravograd bodo še letos elektrificirali. Z deli za elektrifikacijo proge so že začeli.

Novi most čez Dravo, ki ga grade v Ptuj, bo stal okoli 190 milijonov dinarjev. Gotov bo do meseca novembra t. l.

Slovenečki poeti je naslov makedonskega zbornika slovenske lirike. Pripravila sta ga makedonska pesnika Srbo Ivanovski in Gane Todorovski. V zborniku so zastopani naslednji slov. pesniki: France Prešeren, Simon Jenko, Simon Gregorčič, Fran Gestrin, Anton Aškerc, Dragotin Kette, Ivan Cankar, Josip Murn, Oton Zupančič, Alojz Gradnik, Pavel Golia, Igo Gruden, Tone Seliskar, Miran Jarc, Anton Vodnik, Vida Taufer, Srečko Kosovel, Edvard Kocbek, Milé Klopčič, Božo Vodušek, Cene Vipotnik, Jože Udovič, Matej Bor, Kajuh, Franc Filipič, Ivan Minatti, Jože Šmit, Ada Škerl, Kajetan Kovič, Janez Menart in Ciril Zlobec. Skupno je v zborniku objavljenih 79 pesmi. 46 jih je prevedel Srbo Ivanovski, 33 pa Gane Todorovski.

Poljsko veleposlanstvo v Beogradu je pod Ljubeljem odkrilo spominsko ploščo vsem tistim Poljakom, ki so med vojno

V zadnjih treh letih so se plače povisale za 60%; za koliko se je pa povečala med tem vrednost tvojega denarja, ki ga imaš spravljena doma?

Naloži vendarle je enkrat svoje prihranke tako, da bodo imeli vedno večjo resnično vrednost. Sam veš, da je že dolgo, dolgo tega, odkar Ti tako svetu je PROMET SRL (edina družabnika brata Kristof), Cap. m.š. 100.000. — 25 de Mayo 533-3 nadstropje, T.E. 31-6435.

pomrli v tamošnjem hitlerjevskem taborišču.

"Gledališče ad hoc" je igralska skupina v Ljubljani, ki jo sestavljajo Draga Ahačičeva, Judita Hahnova, Vida Levatikova, Duša Počkajeva, Andrej Kurent, Dušan Škedl in Jože Zupan.

Izvršni svet LRS je sprejel osnutek zakona o znanstvenih zavodih. Osnutek zakona izhaja iz potrebe, da mora delo znanstvenega zavoda dajati praktične sadove in s tem delovati za pospeševanje razvoja znanosti ter gospodarskega, družbenega in kulturnega napredka. Po zakonu bodo znanstvene zavode na področju LRS vpisali v poseben register znanstvenih zavodov, ki ga bo vodil svet za znanost LRS.

V ljubljanskem Mestnem muzeju so imeli nedavno dve zanimivi razstavi in sicer razstavo železnega kovanja, ki je prikazala izdelke ljubljanskih kovaških mojstrov nekako od 17. do 19. stoletja, druga razstava je pa bila zbirka najstarejših ljubljanskih tiskov. To so bile zlasti knjige, ki jih je natisnil Mandelje v letih od 1575 do 1580. Večinoma so bile to nabožne knjige slov. protestantov, nekaj pa je bilo tudi latinskih in nemških prosvetnih del. Velika zanimivost je bila edina hrvaška knjiga Vramecova Kronika iz leta 1578. Druge zanimive knjige, ki jih hranijo te knjižnice kot n. pr. Dalmatinsve Salamovne Pripovesti knjižnice v Kopenhagenu, so pa nadomeščale fotokopije.

"Brastvo" je naslov novemu slovenskemu zgodovinskemu romanu. Napisala ga je Mimi Malenškova. Pisateljica v njej obdeluje snov staroslovanske zgodovine po vzoru Franca Finžgarja.

Na sestanku članov upravnega odbora za usnje, obutev in galanterijo Trgovinske zbornice LRS so navajali, da so v slovenskih tovarnah usnja zaskrbljeni zaradi prevelikih zalog podplatga usnja, medtem, ko jim na drugi strani primanjkuje kromovega gornjega usnja v Sloveniji so stare od 50 do 170 med najvažnejših nalog tovarn usnja obnova teh tovarn. Posamezne tovarne usnje v Sloveniji so stare od 50 do 170 let in so popočno izrabljene. Opozarjali so tudi na potrebo po zboljšanju kakovosti kože. Razpravljali so tudi o kadrih v usnjarski industriji ter ugotovili, da je stanje zelo kritično, ker tovarnam usnja v Sloveniji trenutno primanjkuje 14 inženirjev in okoli 70 usnjarskih tehnikov. V prihodnjih letih se bo pa položaj še poslabšal, ker je visoko kvalificiranega kadra vedno manj. Od 106 dosedanjih absolventov usnjarske srednje šole v Domžalah jih je v slovenskih podjetjih zaposlenih samo 35.

Velenjski rudarji so v letu 1957 nakopali 1.700.000 ton lignita. Povprečni rudniški učinek na posameznika je znašal 3,6 tone. Za letos sodijo, da bodo izkop lignita povečali na 2 milijona ton. Blagovni promet v koprski luki je do konca leta 1957 znašal 25.332 ton. V primeri z letom 1956 se je zvišal skoro za 100%. Število potnikov, ki so

se z ladjami pripeljali v Koper odnosno se odpeljali iz te luke, se je pa povečalo od 144.500 oseb v letu 1956 na 164.000 v letu 1957.

Tajništvo za zdravstvo v mariborskem okraju, ki ima sedaj 337.000 prebivalcev, je sklicalo širšo konferenco, na kateri so razpravljali o načrtu razvoja zdravstva in socialnega varstva v naslednjih štirih letih. Za predvideni napredek zdravstvene službe v tem okraju potrebno 2.815.176.000 dinarjev. V naslednjih štirih letih nameravajo v okraju povečati število zdravstvenih domov na 20, zdravstvenih postaj na 11 in obratnih ambulanz na 15. Povečati mislijo tudi število zdravnikov v zdravstvenih zavodih od 71 na 119, zobnih terapevtov pa od 39 na 58. Število bolniških postelj v okraju naj bi se povečalo od sedanjih 2039 na 2419. Na ta način mislijo doseči 6,9 postelj na 1000 prebivalcev.

V mariborski bolnišnici so odpri nov otroški oddelek s 120 posteljami.

Komunisti za svojo propagando ne varčujejo s sredstvi: čeprav imajo v sedodanji Jugoslaviji na tisoče nujnih potreb, bodo prej izdali dokumentarni film o pek. ideologu jugoslovanskih rdečih nasilnikov Moši Pijade-u, kakor pa, da bi denar porabili za koristnejše potrebe.

V Jugoslaviji je od novembra lanskega leta v veljavi novi zakon o avtorskih pravicah. Po določilih tega zakona uživajo avtorji glasbenih in književnih del zaščito svojih imovinskih in osebnih pravic. Za točno izvajanje določil tega zakona skrbi Zavod za zaščito avtorskih malih pravic po svojih poslovalnicah, izpostavah in zastopnikih.

V Mariboru so ustanovili kmetijsko strojno šolo. Ker nova stavba še ni gotova, ima nova šola svoje prostore v Srednji kmetijski šoli.

Titova FLR Jugoslavija ima diplomatske in konzularne stike s 66 državami. V teh državah je 29 veleposlanstev, 14 poslaništev, v 17 državah ni stalnih diplomatskih predstavnikov, v 24 državah so pa generalni konzulati. Titov režim predstavlja v inozemstvu 48 oseb, ki imajo položaj ministra ali generalnega konzula. Od dveh oseb niso

SLOVENC I V ARGENTINI

BUENOS AIRES

OSEBNE NOVICE

Poroki. V Villa Hermosa sta se poročila v soboto 24. maja 1958 g. Ivan Petkovšek in gđc. Ivanka Plečnik, doma iz Hotedršice pri Logatcu, ki je šele nedavno prišla v Argentino iz domovine. Za priči sta bila ženina mati ga Petkovšek in nevestin oče g. Plečnik, ki je za to priložnost prišel iz Severne Amerike. Pri poroki in poročni maši je pel Slovenski pevski zbor v San Martinu pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča. V baziliki Lurške Matere božje v Santos Lugares sta pa stopila pred oltar tudi v soboto 24. maja t. l. g. Ivan Žefran iz Toplice pri Novem mestu ter gđc. Ana Makovec, iz Žuzemberka. Mladi par je poročil g. župnik Gregor Mali, za priči sta mu pa bila ženina g. Jože Zupančič, njegova žena gospa Angela pa nevesti.

D. J., o "Venceslavu Ivanovu, mislecu in poetu" je napisal članek Stanko Janežič, Rafko Vodeb pa poroča o "Bizantinskih mozaikih v Rimu, A. K. prikazuje priznanega kat. cerkvenega u-metnika ruskega emigranta Vasilija Nikolajeviča Nečitajlova. O Bolgarkji "Vrbinki Dimitrovi", dekletu brez rok in nog, ki govori in piše z lahkoto v osmih jezikih, veže krasne preproge, šiva in kuha ter povsod vrši delo za združenje z ločenimi pravoslavni narodii, je zbral podatke A. K. O "znakih krize med rusko mladino" razglablja Silvija Eiletz. D. J. v zaglavju. Na delu so pa objavljeni naslednji članki: Iz pastoralnega dela med Rusi, Ruska katoliška misija v Belgiji od Toneta Ilca, o "novi vzhodni cerkvi v Chevetogne" piše dr. Janez Vodopivec, o II. unionističnem kongresu v Združenih državah poroča K. K. Od vzhoda do zahoda je za kronika dogodkov in prireditev, ki so v karikaturistični zvezi z Vzhodno cerkvi in z zedinjenjem s katoliško Serkvi'o. Pesmi so za zbornik prispevali naslednji Ljubka Šorli: Slovenska apostola v Rimu in Pred podobo Bogorodice, Venceslav Ivanov Molitev k Sv. Duhu v prevodu Stanka Janežiča, ki je v zborniku objavil tudi svoje Moravsko-panonske speve.

Zbornik je lep dokument velikega dela, ki ga tudi Slovenci odlično vrše za združitev ločenih pravoslavni narodov s kat. Cerkviyo.

znani podatki, od ostalih 46 Titovih diplomatov je pa 29 Srbov, 7 Hrvatov, 7 Slovencev, dva muslimana in en Makedonec. Od slovenskih komunistov so v Titovi diplomaciji: Jože Brilej, stalni delegat FLRJ pri OZN, Darko Černej, veleposlanik v Italiji, Stane Pavlič, veleposlanik v Indoneziji, Slavko Zore, poslanik v Siriji in Jordaniji, Franc Kos, veleposlanik v Švici, Jože Zemljak, veleposlanik v Avstriji. Poleg teh je v diplomaciji dr. Bebler, prejšnji veleposlanik v Franciji, sedaj pa pomočnik zun. ministra. Razen tega je v zadnjem času bil sprejet v diplomacijo tudi Franjo Hočevar, biv. predsednik Vrhovnega sodišča v Ljubljani, tako bi imeli Slovenci 9 vidnejših položajev v diplomaciji Titovega kom. režima.

V Vačah so začeli graditi vodovod. Pri kopanju jarkov so izkopali kamenito sekiro.

Umrli so. V Ljubljani: Jože Jandajsek, tiskar v p., Vinko Mecilošek, terazer v p., Helena Tušar, roj. Plevnik, Ana Zihelr, Pavla Privšek, roj. Braz, Alojzija Hrovat, upok., Jože Tovornik, rudar v p., Ivana Mugerle, roj. Podražaj, dr. Franc Gržina, višji komercialist, Marija Amon, roj. Vovnik, vdova po nadinspektorju fin. kontrole, Emerik Blaha, strojni tehnik in Ana Slabanja, roj. Sirmik v BERICEVEM, Miha Lombar na Jesenicah, Jakob Pavčnik, ključavničar drž. žel. v p. v Tomačevem, Marija Ahčan, roj. Garbais v Velenju, Anica Misson, učiteljica v Sentjerneju, Franciška Legat, roj. Gašperin, žena kolarja v Naklem, Janez Jenko, žel. ključavničar v št. Vidu, Anton Kocjančič, železomašnik župnik v p. na Prihovi, Franciška Cotič, roj. Anderlič v Celju, Jurček Milavec, gojenec pom. šole v Piranu iz Planine, Vili Velepčič iz Polja, Franc Klopčič, rudniški paznik v p. v Zagorju, Karel Reja, okrajni cestar v Koprju, Marjeta Berdnik, roj. Trenta v Kozarjih in Marija Bajt v Moravi pri Kočevju.

Biv. tenorist ljubljanske opere Rudolf Franc bo letos gostoval v operah v Moskvi, Leningradu, Kijevu in Odesi. Med drugim bo pel glavne vloge v Faustu in Wertherju. Znani violinist Igor Ozim bo pa imel več koncertov v Zahodni Nemčiji.

Nevesta gđc. Ana Makovec je hčerka uglednega staroslovenskega naseljence g. Franca Makoveca v Montevideu v Uruguayu, pri katerem je tudi živila zadnjih pet let. V Argentino je pa prišla dne 29. aprila t. l. Novoporočencem iskreno čestitamo in jim želimo vso srečo.

V Severno Ameriko je odpotoval dne 11. maja t. l. g. Leopold Tomič z go Danico in dvema sinovima. V USA bo živel v mestu Houston, Texas. V novi domovini mu želimo mnogo sreče.

† Ana Delago, roj. Urbančič. Iz Steyera na Gornjem Avstrijskem je prišlo žalostno sporočilo o smrti ge Ane Delago, roj. Urbančič, biv. graščakinje v Polhovem gradu. Pokopali so jo 21. maja. V Argentini žalujejo zanjo njena hčerka ga Alojzija, por. Ašič, njen zet g. Ivan Ašič, vnuka Vital in Vera, v Montrealu v Kanadi pa vnukinja Renata s svojim možem dr. Matijo Kozinom in pravnuke Tomaž ter Irena. Vsem izrekamo globoko sožalje.

MENDOZA

Društvo Slovencev v Mendози je imelo 27. aprila deveti redni občni zbor.

SLOVENC I P O S V E T U

USA

Pekojni Avgust Kolander, lastnik znane potovalne pisarne v Clevelandu je za svojega glavnega dediča imenoval Avgusta Mišurinca, Dalmatinca, iz okolice Šibenika, kateremu je bil krstni boter. Ta bo sedaj vodil Kolandrovo potovalno pisarno skupno z Markom Antlogo, ki je že nad 7 let pomagal pok. Kollandru pri organiziranju potovanj v domovino.

KANADA

V slovenskih družinah v Torontu in drugih slovenskih naselbinah se je v zadnjem času rodilo več otrok. Tako so bili krščeni: Tomaž Antolin, sinček Viktorja in Ivanke, roj. Velikonja; Magdarena Lucija Urbančič, hčerka Franca in Marije, roj. Rustja; Lizelote Marija Pušnik, hčerka Jožefa in Eve Marije, roj. Novak; Izidor Jožef Kastelic, sinček Janeza in Marije, roj. Rus; Veronika Franciška Kramar, hčerka Lojzeta in Franciške, roj. Petrovič; Franc Ferdinand Hajdinjak, sinček Ludvika in Adele, roj. Gerlec; Ivan Franc Hrnič, sinček Ivana in Veronike, roj. Vočanc; Janez Franc Vovk, sinček Stanislava in Marije, roj.

Vsaki teden ena

SEM TER POJD ...

Sem ter pojd, sem ter pojd, saj sem koj sama, kaj boš pa zunej stav, zunej stav, zunej stav, kaj boš pa zunej stav, zunej je svana.

Pršu sem, našu sem pojstvo postvamo, noter pa dečve nč, dečve nč, dečve nč, noter pa dečve nč, lubu sem svamo.

Dečva je rajtava mene golfati, jaz sem pa moder biv, moder biv, moder biv, kakor je hauptman rekel, jaz sem pa moder biv, pa sem se zviv.

SPOMINČEK ...

"Vetrinje!
Kraj naše bolečine! Kraj naše največje narodne žalosti!"

"Nehaj že enkrat! Dosti naj bo že tega!"

"Nikdar in nikoli! Ne morem. Razumeš Ne morem!"

V prsih boli, srce krvavi, pljuča se nepenjajo, da bi tulil, grlo se stiska v neizmerni bolečini. Kako boš pozabil? Si ti že? Ne! Tudi ti nisi. Kako moreš? Saj je to za Slovence nemogoče. Ali si jih videl? Seveda si jih! In če jih nisi, vseeno. Odhajali so... S kamijono so jih odpeljali... Cvetove naše. Pušljce naših vasi. Naše borce za svobodo, naše domobrance. Potem so jih zvezali, pljuvali, pretepali, zasramovali in nazadnje gonili v klavnico... Da, dragi, kako boš pozabil?! Čuj, tiste so zasramovali, ki so nam hoteli zagotoviti svobodo, tiste, ki se niso strašili doprinaršati brezmejnje žrtve, da bi naš mali razbičani narod živel naroda dostojno življenje. Tiste so pretepali, ki so se bili z rdečim zmajem apokalipse z znakom srpa in kladiva. Tiste, ki se niso strašili zreti smrti v oči in zadati rdeči zveri smrtni udarec, so gnali kakor jagnjeta v klavnico.

Ni jih več, teh naših cvetov! Vendar živijo. In živeli bodo večno. Živijo v naših spominih. Ti in jaz in vsi drugi bomo skrbeli za to. Njih spomin bo živel v naših potomcih. Amen!" V-X

Za sv. maše za pokoj njihovi duši in za pomoči potrebne bomo po slovenskih središčih pobirali pri svetih urah (V San Justu do domovih). Blagohotno se odzovimo in velikodušno prispevamo v ta namen, da se jim bomo na ta način vsaj malo oddolžili za njihovo ogromno žrtev lastnega življenja.

Člani so bili z delom dosedanega odbora zadovoljni ter so ga potrdili še za naslednjo poslovno dobo. Tako je ostal še naprej predsednik g. Jože Bajda, v odboru pa gg. Janez Grebenc, Vladimir Šmon, Franc Jerovšek, ml., Janez Štirn in Vinko Zarnik. V nadzornem odboru so gg. Luka Grintal, Pavel Božnar in Jože Žumer. Na občnem zboru je bil med drugim sprejet sklep, da bodo društveni člani poleg članarine še prostovoljno prispevali za zboljšanje in spopolnitev slovenskega šolskega tečaja.

KRALJESTVO BOŽJE

To je naslov zborniku, ki ga je za 1958 izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Rimu. Zanimivo gradivo sta uredila dr. Janez Vodopivec in Stanko Janežič, knjigo je opremil Rafko Vodeb, natisnila jo pa tiskarna Mohorjeve družbe v Celovcu.

Na uvodnem mestu je objavljen članek "Apostola Slovanov v novi slavi". Iz njega izvemo, da je slovenski cirilmetodijski izvedenec prelat dr. Franc Grivec s sodelovanjem češkega liturgista prof. Vasiča sestavil nove lekcije za drugi nokturn duhovniških dnevnih in praznik sv. Cirila in Metoda. Kongregacija za svete obrede jih je odobrila za vse jugoslovanske in ostale slovenske škofije. Od prelata dr. Grivca je tudi članek "Iznani Adamovi vnuki", ki je bil objavljen že v "Družini" leta 1957. Angel Kosmač prikazuje zlatošafnika kardinala Tisseranta, dekana kardinalskega zbora in ta nika Vzhodne kongregacije. Zanj pravi, da Slovence dobro pozna in da jim je že večkrat izpričal svojo naklonjenost. Po rodu je Franc iz Lorene. "Pogled z Vzhoda in Zapada" je tehen prispevek dr. Janeza Vodopiveca, "Molitev za zedinjenje ločenih bratov" je napisal Anton Merku. "Posebnosti sv. maše v vzhodnih obredih" je popisal Anton Koren DJ, Tržačanka se pa spominja vzhodne maše v Trstu januarja 1957. O "Sv. Nikolaju

— velikem zavetniku krščanskega vzhoda" je napisal članek Angel Kosmač. V njem omenja svetnikove stike z južnimi Slovani, Anton Koren, D. J. je napisal razpravo o "Svetem Sergiju Račoneškem in ruskih katoliških svetnikih". Dr. Metod Turnšek je za zbornik prispeval članek "Čudovit je Bog v svojem svetniku". So to misli k 300 letnici smrti sv. Andreja Boble. K. K. piše o Čenstohovski Materi božji, podatke o "trpljenju mecedonskih kataličanov vzhodnega obreda" je zbral Karel Kozina, o Vzhodnem znanstvenem zavodu pa govori članek Angela Kosmača.

Ta zavod je ustanovil papež Benedikt XV. in "hoče predvsem služiti latinskim duhovnikom, da spoznajo krščanski vzhod. V drugi vrsti pa naj bi bil zavod visoka šola za vzhodne kataličane, da v njej izpopolnijo svoje znanje v teoloških vedah". Proforski zbor je bil v začetku sestavljen iz predstavnikov različnih redov, leta 1922 je pa papež poveril Vzhodni inštitut jezuitom v popolno vodstvo in oskrbo. Med profesorji so zastopani tudi Slovenci, prav tako med go. enci in s'ušatelji tega zavoda. Med 99 slušatelji je bilo lanske leto 6 Slovencev. Od vseh slovenskih narodov imajo Slovenci večino.

O "Kodifikaciji cerkv. prava za vzhodno Cerkev" poroča Ivan Žužek,

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Francosko podjetje Fives Lille bo skupno s sovj. Tehnopromimportom zgradilo največjo tovarno cementa na svetu v Sibiriji. Veljala bo okrog 12 milj. dolarjev. Imela bo dve visoki peči (vsaka 175 dolga) in dnevna produkcija bo znašala 57000 t cementa.

Radio Peking je objavil, da so v rdeči Kitajski postavljene tovarne v prvih petih mesecih 1958 izdelale nad 10.000 traktorjev, medtem ko lansko leto niso izdelale še nobenega.

SLOVENCİ PO SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

in gđ. Marija Škarabot iz Sempasa pri Gorici; g. Franc Halas in gđ. Regina Kolaric, oba iz Črensovcov; g. Štefan Ulčar s Homca pri Kamniku in gđ. Marija Zlavbi z Doba pri Domžalah; g. Jožef Kastelic iz Hinj in gđ. Tončka Pogorelec iz Strug; g. Anton Grobin iz Zagorja pri Pilstanju in gđ. Marija Knauš iz Starega Loga; g. Jožef Zoldos in gđ. Agata Vinčec, oba iz Črensovcov; g. Mihajlo Kvasnjik iz Stare Dubrave, Bosna, in gđ. Amalija Skrbiš iz Maribora; g. Božidar Deutschmann iz Vevč, Devica, Marija v Polju, in gđ. Karen Wilhelmine Stamm iz Hamburga; g. Jože Koželj in gđ. Gabrijela Jurčič, oba s Krke pri Stični.

Družino g. Cirila Smerdelja in njegove žene ge Eme, roj. Polak je zadela nesreča. Umrla jima je hčerka prvorojenka Cirila Ingrid osmi dan po rojstvu.

V župnijo Marije Pomagaj v Torontu so se vpisali naslednji Slovenci: Družine: g. Jože Muha z ženo Marico roj. Kastelic; g. Ciril Dekleva z ženo Huguetti; g. Avgust Markič iz Kanala, žena doma. Fantje-podinici: g. Peter Novak iz Dol. Logateca; g. Konrad Pavčnik iz Planine pri Sevnici; g. Štefan Ulčar s Homca pri Kamniku. Dekleta-poedinke: gđ. Marija Zekš iz Doline v Prekmurju, gđ. Marija Cigan iz Prekmurja, gđ. Vida Kreačič s hčerkico Marjetico.

Dr. IVO PETRIČ

specialist za notranje bolezni, revmatizem in brucelozo.

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 10. do 12. in od 16. do 21. ure

Telefon 41-0487. Cerrito 1024/III. Capital Fedral

Brazilska vlada se je odločila, da bo z energičnimi ukrepi skušala zboljšati položaj svoje valute — cruzeiro napram dolarju. Za padec cruzeira je fin. minister Alkim napravil odgovorne delno nekatere braziljanske časopise, delno pa tuje revije in publikacije, ki so s svojim pisanjem povzročale stalno padanje resnične vrednosti cruzeira napram dolarju. Kot prvi korak je minister sklenil prodajanje dolarjev v drž. režiji, s čimer je res dosegel precejšnje izboljšanje zamenjave ob koncu preteklega tedna. Na ta ukrep pa so v USA menili, da tako prodajanje dolarjev samo navidezno in začasno rešuje jakost cruzeira. Ob izboljšanju je zamenjava dosegla na prostem trgu 131,5 cruzeirov za en dolar, medtem ko se je prej gibala tudi do 145.

Angleška banka je pred dnevi zmanjšala obrestno mero za vse vloge od 6% letno na 5,5% letno, kar je že drugo zmanjšanje v teku dveh mesecev. Ko je pred časom funt šterling v razmerju napram dolarju začel padati, je ista banka odločila, da bo za vse vloge v njenih zavodih dajala 8% obresti letno, s čimer se je kmalu začelo občutno povečanje vlog in s tem utrjevanje šterlinga. Ta obrestna mera je bila v veljavi nekaj mesecev, da se je funt postavil na nogo. V začetku februarja letos je nato bila obrestna mera zmanjšana najprej na 7% in nato koncem februarja na 6% letno. Ves ta čas je bil funt šterling praktično več vreden ob takojšnji zamenjavi, kakor pa določa uradni kurz z menjavo, ki je 2.80 dolarja za en funt. Kakor vse kaže, je bil prvotni ukrep tako velika vaba različnim kapitalistom po svetu, da so svoje vloge rajši dajali v Angl. banko kakor pa v amer., kjer je obrestna mera manjša, da so s tem pomagali Angliji

LOJZE NOVAK

izključno zastopstvo

BUMAR, S. R. L.

Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083

Ramos Mejia

nudi slovenski skupnosti po najboljših cenah — tudi na dolgoročno odplačevanja — najboljše električne hladilnike, televizijske aparate, pralne stroje, štedilnike, radijske aparate, kolesa, električne črpalke za vodo, ventilatorje, šivalne stroje in vse druge potrebščine za dom.

PRIDEM TUDI NA DOM. Klicati T. E. 658-7083 ali osebno v trgovini.

na nogo. Temu dejstvu je tudi MacMillan pripisal tolikšen pomen, da je "šeledaj mogoče z zaupanjem g'edati v bodočnost" in s tem v izvedbo vseh načrtov angl. vlade.

PO ŠPORTNEM SVETU

Prvo svetovno prvenstvo v nogometu je bilo l. 1930. v Montevideu. Na tem prvenstvu je jugoslovansko moštvo prekinilo marsikaterim načrte in bilo pravo presenečenje. Med drugimi so igrali vratar Jakšič, ki je kasneje branil barve ljubljanske Ilirije, dalje Ivkov, Tirnanič, Beck in Vujadinović. Zanimivo je tudi, da je največ g'eda'cev prišlo ravno na tekmo med Uruguajem in Jugoslavijo in ne na finalno tekmo med Uruguajem in Argentino. Najuspešnejši strelci na tem prvenstvu so bili: Stabile (Arg.) 8, Cea (UR.) 5, Paternaude (ZDA) 4, Beck (Jug.) 3. Po en gol so med drugimi zabili tudi Vujadinović, Tirnanič, Marjanović in Marinović.

Moštva vseh 16 držav ki bodo igrala na letošnjem svetovnem prvenstvu na švedskem se mrzlično pripravljajo. Tako je argentinsko moštvo odigralo v Italiji več tekem. Te dni pa bodo Argentinci — za vsak slučaj — prisostvovali tekmi med jugoslovansko reprezentanco in Juventusom v Turinu, čeprav v četrtfinalu ne igrajo med seboj.

V Italiji so prejšnjo nedeljo zaključili državno prvenstvo. Prvi je Juventus s 51 točkami, sledi Fiorentina z 43. Izpade pa Verona, dočim se bo Atalan-

ta morala boriti z drugoplasiranim Barijem iz B lige za obstanek. Triestina pa je letos prvak B lige in se vrne v A ligo.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Vestnik, glasilo domobrancev in drugih protikom. borcev. Štev. 5-6. Vsebina: Naš maj in junij (K. Škulj); Vi, bratje-naši nepoznani; Noč pred vrnitvijo (Tine Duh); Mrtvi čuvarji (Igor); Sas (F. Gr.); Prošnja (I. Korošec); Komunizem; Pred usmrtitvijo (Pismo domobran. ofic. Fr. Preglja); Vsi za enega, eden za vse (Osrednji odbor Zveze); Edvard Kardelj — minister morilec; Težka pot slovenskega domobrancea; Spomini (V. Dolenc); Nasveti domobrancea, ki je preživel deset let v komunističnih zaporih (Stane Strah); Skrivači (M. Radoš); Spomenik našim soborcem v Torontu.

OBVESTILA

Prihodnji, t. j. četrti kulturni večer Slov. kult. akcije bo v soboto dne 7. junija ob 19. uri zvečer v salonu Bullrich, Sarandi 41, Capital. Predaval bo v okviru filozofskega odseka prof. dr. Ivan Ahčin: Razvoj socialnega vprašanja. Tudi letos vabijo vse slovenske dobrodelne organizacije ob priliki obletnice pokojnih protikomunističnih žrtev, da darujemo za sv. maše in v dobrodelne namene.

Nabirke bodo v prvih dneh junija po vsem Velikem Buenos Airesu, tako, da bodo vsem dosegljive.

Capital: v nedeljo 8. junija v Slovenski kapeli ob 9.30 in pri sv. maši pri popoldanski proslavi.

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Casante

Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

SIMON RAJER

URADNI PREVAJALEC

ALSINA 1418

6 nadstr. pis. 3

(blizu Plaza Congreso)

T. E. 38 - 5860

vsok dan (razen ob sobotah)

od 9 — 11

DRUŠTVO SLOVENCEV

VABI NA

SPOMINSKO PROSLAVO ZA PADLE ŽRTVE

NEDELJA 8. JUNIJA 1958 ob 17. uri

DVORANA SAN JOSE, AZCUENAGA 158

SV. MAŠA ob 18. uri

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(87)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Ko so novinke paroma prišle na igrišče, je mati Marija Terezija namignila.

"Našo ljubo Marijo Bernardo je zadela težka žalost zavoljo materine smrti. To je najžalostnejše, kar more ljubeče otroško srce doleteti na tej zemlji. Marija Bernarda pa je pripravljena na svojo bolečino žrtvovati. Pomagajte svoji sestri z vesele igrati."

Vzgojiteljica novink je potisnila Bernardki v roko leseno kladivo.

"Krogeljaja se, draga," ji zakliče. In kar se še ni nikoli zgodilo, in kar se nikoli več ne bo, nekaj minut se je sama udeležila igre.

Bernardka se je krogeljala, metala pisane obroče, tekla za stavo in skakala čez vrvice. Poslednjo igro je igrala tako pogosto, tako hitro in tako mehanično zagrizeno, da je nuna ukazala:

"Stojte, Marija Bernarda, dovolj je! Zelo ste se razgrela..."

Nato so se zbrale za odhod. Leden veter je trgjal zadnje rumeno list'e z dreves. Nobena rekreacija bi ne smela biti več na prostem, mislijo novinke. Bernardka in njena prijateljica Natalija sta za zadnji par.

Ko so stopili skoz vrata v temno vežo, je Bernardka nenadoma klecnila in se sesedla na tlak. Stresel jo je močan kašel'. Natalija je pokleknila k njej. Nenadoma je kriknila.

"Pomagajte... Marija Bernarda... Iz njenih ust teče kri..."

***

Ena ponoči je. Skozi prazne, slabo razsvetljene neverske ulice se bori z vetrom samotni mož. Čokata postava mu je bila zagrnjena v plašč. Z obema

rokama drži širok, raven klobuk. Samo po tem klobuku z vijoličastim trakom bi bilo mogoče spoznati prelata. Monseigneur Forcade, škof neverski, je potreboval precej časa, da je prišel do samostana Sainte Gildarde, čeprav je skušal hiteti. Gnal ga je strah, da bi prišel prepozno. Popolnoma prav, da so ga zbudili iz spanja. Smrt, ki grozi lurski čudodelki, zahteva škofovo navzočnost. Zgodovina uči, da se ob smrti svetniških ljudi radi degajajo čudeži. Razen tega je potrebno, da cerkvena avtoriteta sliši zadnje besede in naročila blaženke. Ker se no svetu vse zapleta in ker je človeško srce brezno, ni posevno izključeno, da bi deklica na pragu smrti in sodbe morda kakšno izjavo zanikala, kakšno morda celo preklicala, morda tako, na katero se je škofijska komisija opirala. — Na vratih samostana je škofa že pričakovala mati Jožefina Imbert. Stari, nekoliko zavajeni gospod je docela brez sape in si briše čelo.

"No, kako gre bolnici?"

Prednica, sicer posebljen mir, je vidno zelo vznemirjena. Luč, ki jo ima v rokah, ji obseva sivi obraz. Ličnice se ostro izražajo.

"Doktor Saint Cyr je izgubil vsako upanje, prevzvišeni," je odvrnila. "Kakšna preizkušnja, sveta Devica!"

"In kaj ste podvzeli?" vpraša škof z naježenimi obrvmi.

"Pred eno uro bi morala Marija Bernarda prejeti sveto potpoko. Toda bilo je nemogoče zavoljo stalnega bruhanja. Moglo bi se jo potlej prevedeti, Monseigneur."

"Pa je bolnica pri zavesti, mati Imberta?"

"Zelo slaba je, Monseigneur, toda pri polni zavesti."

Škof, ki se je v hiši dobro spoznal, je stopil v sprejemnico, kamor mu je sledila prednica. Odložil je plašč in sedel, da bi se oddahnil.

"Kako se je moglo to zgoditi, moj Bog?" je vprašal. "Ali niste bili dosti skrbni?"

S prekritimi rokami je odgovorila mati prednica.

"Z dovoljenjem vaše škofijske milosti smo novinko zaposlili v kuhinji. Na svet doktorja Saint Cyrja je bila že prvi teden oproščena vseh težjih del. Vedeli pa smo, da je novinka dela v kuhinji zelo vesela..."

Škof v dvomu pogleda prednico.

"Ali ste morda pretiravali v duševnem ali duhovnem oziru?" vpraša Monseigneur odkrito.

Mati Imberta strogo odvrne.

"Ukazala sem materi Vauzous, da gleda na Marijo Bernardo zelo natančno in da skrbi zanjo."

"Kakor sem slišal že iz različnih strani, ma mère", reče škof, "je rekreacija novink v tej hiši precej nenavadna..."

Videti je bilo, da so prednične ustnice povsem zgibile. S sklonjeno glavo je odgovorila.

"Naša vzgojiteljica novink je prepričana, da so igre na svežem zraku najboljše protiutež proti začasni malodušnosti mladih bitij. Doktor Saint Cyr sam je prosil, da bi Marija Bernarda pri tem otroškem veselju ne bila izvjeta..."

Škof Forcade je globoko vzdihnil. "Ves sem iz sebe, draga, resnično. V poletju so nam Bernardko Soubirous zaupali in ni še leto pončano, in... Na Bernardko Soubirous so uprte oči cele-

ga sveta. Premislite, kakšne bi bile posledice te hitre smrti. Kakšno gvorjenje, kakšno pisanje, moj Bog! Kakšen strašen sum bi se znal vzbuditi! Monseigneur Laurence, moj duhovni brat v Tarbesu je ponosen in občudovanja vreden stavec..."

Monseigneur Forcade ne dokonča stavka. Zahteva, da ga takoj odpeljejo v sobo umirajoče. To je bolniška samostanska soba, precej velik prostor. Bernardka je bila visoko podložena in se ni premaknila. Po težkem bruhanju krvi ji je bil obrazek zgrbljen, zakaj bjuvala je celo uro. Oči se ji svetijo in ohranile so še tisto vzvišeno apatičnost, ki jih je krasila. Dihanje je kratko in grgrajoče, da bi človek mislil, da se je agonija že pričela. Doktor Saint Cyr je pazil na pulz. Hišni kaplan Febvre je šepetal molitve za umirajoče. Nekaj sester, ki so klečale, so jih mrmrale za njim. Penosno stoji tu vzgojiteljica novink, kakor okamenela, s sklenjenimi rokami. Obraz Marije Terezije je čudovito zelenkast. Njene vdrtne oči so z naravnost koprnečo napetostjo uprte v Bernardko. Monseigneur Forcade je stopil k postelji. Nežno je položil svojo debelo roko na roko bolnice.

"Ali me morete razumeti, hčerka?" je vprašal.

Bernardka je prikimala.

"Ali mi imate kot svoemu škofu zaupati kakšno željo?"

Bernardka je nalahno odkimala.

"Imate toliko moči, da bi lahko govorili?"

Bernardka spet odkima.

Forcade poklekne in moli. Potlej se globoko ganjen dvigne in zaprosi naj mu za to noč pripravi celico. Ko je stopal po hodniku za materjo Imberto, je zaslišal za seboj udarjajoče korake nerodnih čevljev. Bila je vzgojiteljica novink.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 571282

Ramos Mejia: pri sv. uri 5. junija v cerkvi in v nedeljo 8. junija po slovenski maši pred cerkvijo.

San Justo: v prvih dneh junija po domovih.

San Martin: v nedeljo 8. junija po slovenski maši pred cerkvijo.

Florida in Berazategui: pri sveti uri 5. junija.

Lanus: kakor se boste dogovorili.

Darove sprejemajo vsi slovenski dušni pastirji in dušnopastirska pisarna v Slovenski hiši.

K temu dejanju ljubezni za vse naše protikomunistične žrtve vabijo

Slovenska Vincencijeva konferenca
Slovenski Karitas v San Justo in
Slovenska Elizabetna konferenca

V nedeljo 1. junija t. l. takoj po slovenski maši v Ramos Mejia ob 7 bo v ramoškem župnišču sestanek vseh poverjenikov iz Ramos Mejia in okolice za Slovensko koleniče.

Janez Kalan, dušni pastir v R. Mejia

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je 15. maja 1958 v starosti 88 let preminula v Gospodu naša draga mama, stara mama in prababica, gospa

ANA DELAGO, roj. URBANČIČ

bivša graščakinja v Polhovem gradu

in bila 21. maja pokopana na pokopališču v Steyru na Gornjem Avstrijskem.

Maša zadušnica se bo darovala za pokojno dne 22. junija t. l. ob 8.30 uri v San Martinu.

Priporočamo jo v molitev.

Hčeri Renata Roza Delago in Alojzija Ašič roj. Delago, Ivan Ašič, zet, Renata, por. Kozina, Vital, Vera, vnuki, dr. Matija Kozina s pravnukomoma Tomažem in Ireno.

Steyr, Buenos Aires, Montreal, 26. maja 1958.

